

การเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะคิด และการอนุรักษ์พลังงาน
ในโครงการรวมพลังหารลองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

दानินท์ กิจนชี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-498-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๑๗๙๑๔๙๒๙ 25 S.ศ. 2545

MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE CONCERNING SAVING ENERGY
OF THE PUBLIC IN BANGKOK METROPOLITAN AREA IN ENERGY CONSERVATION PROJECT

MR. DANIN KITNICHEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communications

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-498-8

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดามินทร์ กิจนินี่ : การเปิดรับสาร ความรู้ ทศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังहारสองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร (MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE CONCERNING SAVING ENERGY OF THE PUBLIC IN BANGKOK METROPOLITAN AREA IN ENERGY CONSERVATION PROJECT) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. ธนดี บุญลือ, 148 หน้า. ISBN 974-638-498-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ ทศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลังहारสองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test One way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานไม่แตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกันมีความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานแตกต่างกัน
3. พฤติกรรมการเปิดรับสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน
4. พฤติกรรมการเปิดรับสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร ไปสเดอร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน
5. พฤติกรรมการเปิดรับสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
 สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
 ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต *Jany*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Janon*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970561928 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD:

MEDIA EXPOSURE / KNOWLEDGE / ATTITUDE / PRACTICE CONCERNING SAVING ENERGY

DANIN KITNICHEE : MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE CONCERNING SAVING ENERGY OF THE PUBLIC IN BANGKOK METROPOLITAN AREA IN ENERGY CONSERVATION PROJECT. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THANAWADEE BOONLUE, Ph.D. 148 pp. ISBN 974-638-498-8

The purpose of this research is to study the correlations between media exposure, knowledge, attitude and practice concerning saving energy of the public in Bangkok metropolitan area as a result of one energy conservation project. Questionnaires were used to collect data from a total of 400 samples. Percentage, mean, t-test, One way ANOVA and Pearson's product moment correlation coefficient were employed for the analysis of data, SPSS program was used for data processing.

The results of the study are as follows :

1. Samples with different sexes have significant indifference on media exposure concerning energy saving.
2. Samples with different education, occupation and income have significant difference on knowledge attitude and practice concerning energy saving.
3. Exposure to magazine concerning energy saving is significantly correlated with "knowledge concerning energy saving.
4. Exposure to television magazine and poster concerning energy saving is significantly correlated with attitude concerning energy saving.
5. Exposure to radio and newspaper concerning energy saving is significantly correlated with practice energy saving.

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....Thanawadee Boonlue.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างยิ่ง ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์มาด้วยดีตลอด รองศาสตราจารย์ ดร. ประมะ สตะเวทิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้มา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณชนานัญ บัวเขียว เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ที่อำนวยความสะดวกด้านข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน และเอกสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และผู้ให้ทุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

दानินท์ กิจนิตี

2540

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ปัญหาคำถามการวิจัย.....	12
สมมุติฐานในการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
คำนิยามศัพท์.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ทฤษฎีการเปิดรับสาร.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม.....	18
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	37
รูปแบบการวิจัย.....	37
ประชากร.....	37
กลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรในการวิจัย.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การทดสอบเครื่องมือ.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
เกณฑ์การให้คะแนน.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก.....	136
ภาคผนวก ข.....	145
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร.....	46
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทสื่อที่เปิดรับมากที่สุด	48
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร.....	49
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ต่อสัปดาห์.....	50
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการเปิดรับ สื่อโทรทัศน์ และวิทยุในแต่ละวัน.....	51
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการเปิดรับ สื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสารในแต่ละวัน.....	52
ตารางที่ 7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสารเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พลังงาน.....	53
ตารางที่ 8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร.....	54
ตารางที่ 9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ โปสเตอร์ เอกสาร/หนังสือที่รับแจก การพบปะพูดคุยกับผู้อื่น.....	55
ตารางที่ 10	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ สารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานต่อสัปดาห์.....	56
ตารางที่ 11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้หรือความเข้าใจใน เรื่องการอนุรักษ์พลังงานจากประเภทของสื่อ.....	57
ตารางที่ 12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการเคยได้รับสารการอนุรักษ์พลังงานหรือ เข้าร่วมกิจกรรมจำแนกตามประเภทของสื่อหรือกิจกรรม.....	58
ตารางที่ 13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนที่ตอบถูก และตอบผิด เกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์พลังงาน.....	59
ตารางที่ 14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ พลังงาน.....	61
ตารางที่ 15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ พลังงาน.....	62
ตารางที่ 16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พลังงาน.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์พลังงาน.....	65
ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับพฤติกรรมการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน.....	67
ตารางที่ 19 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์จำแนกตามเพศ.....	68
ตารางที่ 20 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อวิทยุจำแนกตามเพศ.....	69
ตารางที่ 21 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อหนังสือพิมพ์จำแนกตามเพศ.....	69
ตารางที่ 22 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อนิตยสารจำแนกตามเพศ.....	70
ตารางที่ 23 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโปสเตอร์จำแนกตามเพศ.....	70
ตารางที่ 24 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากเอกสาร/หนังสือที่รับแจกจำแนกตามเพศ.....	71
ตารางที่ 25 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากการพบปะพูดคุยกับผู้อื่นจำแนกตามเพศ.....	71
ตารางที่ 26 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่ออื่น ๆ จำแนกตามเพศ.....	72
ตารางที่ 27 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์จำแนกตามกลุ่มอายุต่างๆ.....	72
ตารางที่ 28 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อวิทยุจำแนกตามกลุ่มอายุต่างๆ.....	73
ตารางที่ 29 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อหนังสือพิมพ์จำแนกตามกลุ่มอายุต่างๆ.....	74
ตารางที่ 30 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์เปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อนิตยสารจำแนกตามกลุ่มอายุต่างๆ.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 46 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโปสเตอร์จำแนกตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	91
ตารางที่ 47 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากเอกสาร/หนังสือที่รับแจกจำแนกตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	92
ตารางที่ 48 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากการพบปะพูดคุยกับผู้อื่นจำแนกตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	93
ตารางที่ 49 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์จำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	94
ตารางที่ 50 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อวิทยุจำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	95
ตารางที่ 51 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อหนังสือพิมพ์จำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	96
ตารางที่ 52 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อนิตยสารจำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	97
ตารางที่ 53 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโปสเตอร์จำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	98
ตารางที่ 54 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากเอกสาร/หนังสือที่รับแจกจำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	99
ตารางที่ 55 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากการพบปะพูดคุยกับผู้อื่นจำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	100
ตารางที่ 56 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่ออื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	101
ตารางที่ 57 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตามเพศ	102
ตารางที่ 58 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตามเพศ	103
ตารางที่ 59 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาอนุรักษ์พลังงานจำแนกตามเพศ	103
ตารางที่ 60 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากจำแนกตามกลุ่มอายุต่าง ๆ	104

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 61	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มอายุต่างๆ	105
ตารางที่ 62	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มอายุต่างๆ	106
ตารางที่ 63	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ	107
ตารางที่ 64	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนก ตามกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ	108
ตารางที่ 65	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ	109
ตารางที่ 66	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ	110
ตารางที่ 67	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ	111
ตารางที่ 68	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ	112
ตารางที่ 69	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	113
ตารางที่ 70	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	114
ตารางที่ 71	แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานจำแนกตาม กลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ	115
ตารางที่ 72	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานกับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน	116
ตารางที่ 73	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานกับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน	117
ตารางที่ 74	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน	118